

ONA: Radovala bih se tome više nego ti, ali nije još prilika. No, kada se budem udavala drugi put, otvorit će četvore oči.

(ZVONO SE MILOZVUČNO OGLASI: TING-TONG.)

ON: Koga tražite? Da, gospoda je ovdje. Tebe traže...

ONA: Dobro večer. Izvolite u sobu. Dijete spava u susednoj. Oprostite, malo je nered. Odmah će pospremiti. Ne smeta vam?

(KLAVIR TIHO, ODSJEĆNO.)

ONA: Mog bivšeg supruga nered u sobi je izbezumljivao. Nije mu bilo važno što sam prije toga uradila stotinu drugih poslova. Ali, da Vas ne gnjavim onim što je prošlo. Očekivala sam Vas ranije. Znam da nije jednostavno doći do nas. Uvijek se pitam zašto urbanisti planiraju nove četvrti tako daleko od centra? Ja se zabrbljala. Što biste popili? Ništa? Pokvarit ćete mi frizuru. Vi ste neki brz muškarac...

(ŽENSKO HIHOTANJE. KLAVIR GLASNIJE, ODSJEĆNO.)

MAJKA: O, bože, što sam doživjela?! Da mi kučka kalja obiteljski prag! Sodoma i Gomora!

ON: Čutite, mama! Ne mogu raditi...

MAJKA: Zašto joj dopuštaš da te unizuje?

ON: Ja sa njom nemam više ništa. Ostavite me na miru, mama!

(KLAVIR FORTE.)

MAJKA: O, bože, što je ovo danas? Ja sam sa mojim pokojnim proživjela trideset i šest godina u spokojstvu i radosti...

ON: Lažete, mama. Oprostite, ali svadali ste se sa pokojnim tatom, nervirali ga, a on Vas je varao. Vi ste to dobro znali...

MAJKA: To nije istina! Nije istina...

(KLAVIR TIHO, RAZIGRANA MELODIJA.)

ONA: Tvoji dodiri me smiruju. Tako si pažljiv. Nedostajalo mi je nježnosti...

(KLAVIR UTIHNE, LUPA U VRATA.)

ON: Dijete se otkrilo! Prehladit će se. Pokri dijete, a onda nastavi sa bakanalijama...

ONA: Nemoj obraćati pažnju na njega. Uvijek je nervozan kad mu ne ide komponiranje... Pokušat ću dijete. Odmah će se vratiti.

(KLAVIR.)

ONA: Buji-baji, zlato moje. Spavaj spokojno, naš tata nam svira...

(KLAVIR.)

ONA: Iznenadilo me je što stojiš pred izlogom sa ženskim rubljem. Odmah si prepoznao moju fotografiju na kutiji i upro prst u mene kao u krivca. Uveo si me u radnju i zamolio da probam mantil koji si sam odabrao. Nisi mi kazao kome si ga kupio? Sestri? Djekoči?

(KLAVIR SE UTIŠA.)

ON: Prošla je ponoć, a još se pravi buka! Ne može čovjek u svome stanu da se odmori. Gospodin sigurno nije otac kad ne zna za kućni red.

ONA: Nemoj odgovarati. Hoće da te izazove. Sad je sigurno uključio magnetofon. Želi dokazati kako živim razbludno. Zašto se oblačiš? Ne boj ga kako. On samo stvara napetu situaciju, ali nije agree se. On moraš već otići? Mogao si još malo osivati...

(KLAVIR ŽIVLJE, DUŽE, KAO DA HITRIJE PROLAZI
ŠENO. SUD JE REKAO SVOJE. NAS DRŽI ZAJEDNO JOŠ SAMO OVJAS GLUPKI STAMBIENI PROSTOR I DIJETE, KOJE JE, UOSTALOM, ZAKONSKI PРИПАЛО MENI.)

ON: Ti moj krvavo steceni stan nazivaš glupkim stambenim prostorom? Zašto onda ne odesa ovog glupog mjesto?

ONA: Izgledaš namučeno. Nisi dobro spavala?

ONA: Moj izgled je moja stvar...

ON: »Mušterijama« se ne dopadaju iscjedene službenice. **Službenica sam na usluzi.**

ONA: Dvadeset je do sedam. Ako zakasnici, šef će ti pobjesniti. **Svaka minuta lijeposti, jedan zid upropasti.**

ON: Istina je da su to objekti, ali to je i zbilja. A ne tvoji dvori od karata, draga moja. Tvoje neživljene, histerične mušice. **Zzzzzzz...**

ONA: Tvoje komponiranje su neživljene mušice...

ON: **Zzzzz...**

ONA: Prestani! Boli me glava.

ON: **Zzzz.** Možda te je zarazio?

ONA: Tko me je zarazio?

ON: Onaj od sinoć. Pitaj boga gdje si ga po-kupila?

ONA: Govoriš bedastoće...

ON: Na ulici. Čuo sam, čuo sam... I snimio sam vaš razgovor. Da sam neodgojen, vikao bih da si djevojčura! (TIHO) Djevojčuro! Djevojčuro!

ONA: Pusti me da podem.

ON: A, ne. K djetetu te ne puštam. Hoćeš li i dijete da se razbolzi?

ONA: Poludio si! Ti si manjak!

ON: Ne bih rekao da sam poludio... Ono što sam sakupio o tvom nedoličnom ponašanju, isuviše je opipljivo... Moj advokat veli da dokaza već imamo dosta. Na drugom sudenju uzet će ti dijete, a tebe će izbaciti iz stana. Mama, Vi ćete da-nas okupati i nahraniti dijete.

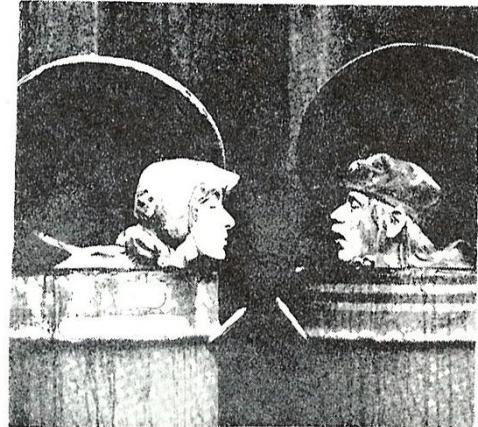
ONA: Ti si sasvim poludio!

MAJKA: Sine, kako će joj se suprotstaviti? Vidiš i sam da je razjarena. Kao bijesam pas...

ONA: Dijete je moje! Meni je pripalo. Ako me budeš maltretirati, pozvauću miliciju.

MAJKA: Zašto joj dozvoljavaš da viče na tebe?

ON: Čutite, mama. Idite u kuhinju i mislite na objed.

MAJKA: I moj pokojni je govorio: idi u kuhinju, nemaš fantazije, počni misliti ranije na ob-jed...

(PLAČ DJETETA.)

ON: Dovidenja, mama.

(PLAČ DJETETA UTIHNE. KLAVIR, PA DALEKO RO-MINJANJE KIŠE.)

ON: Mokra ti je kosa. Skini haljinu da se osuši. Uzmi moj ogrtić. Nije ti valjda neugodno? Odsvirati će ti nešto. Osjećaj se kao kod kuće. To je moj stan. Rekao sam ti da sa svojom bivšom su-prugom nemam nikakve veze...

(KLAVIR I KIŠA, U DRUGOM PLANU.)

ON: Imaš ljepše tijelo od moje žene, a nisi foto-model kao ona. Čini mi se da je u posljednje vrijeme fotografiraju iz sažaljenja.

(ONA VIČE IZ HODNIKA.)

ONA: Ostavio si otvoren prozor! Dječiji krevet je pun vode! Kakav si ti otac?

ON: Ne osvrći se na nju. Nemarna je i uvijek joj je drugi kriv. Gdje smo ono stali? Aha. Sviđa ti se moje rješenje mesnice u centru grada? To nije ono najbolje što sam projektirao. Bio sam vjerojatno sputan svojim gađenjem koje mi je ostalo iz djetinjstva. Pocojni otac i majka odlažili bi na marvenski vašar i kupovali najlepšu telad. Potom ih je otac krišom klapa da bi uvećao prihod od svoje činovničke plaće. Majka i ja raznossili smo meso po kućama u kotaricama. Poslije raznošenja bili su mi krvave ruke i odijelo. Ne volim toga ni da se sjestim. Vodit će te da vidiš i ostale moje objekte. Da ti odsviram nešto svojega? Brbljam li mnogo? Prsti su ti hladni... Uzbudjuo tvoji hladni prsti...

(LUPA U VRATA.)

ONA: Kakva ti je to »damak« kad ostavlja mantil da se na novi parket cijedi voda?

ON: Ne slušaj je. Ogovara te da bi obratio pažnju na nju. (GLASNIJE.) Parket je moj! Ovo je prava dama i dozvoliti će joj da upropasti parket.

ONA: Ti si zaslijepljena budala!

(ON SE SMIJE I SVIRA FORTE, OSVETOLJUBIVO.)

ON: Iznenaden sam tvojim ponašanjem. Ne možeš se suzdržati. Nervi su ti popustili. Kakav je to način onako vrijedati moju uvaženu prijateljicu?

ONA: Bijednica!

ON: Znaš li ti tko je ona, draga moja?

ONA: Ne znam, niti me to interesira.

ON: Mogla bi da joj budeš bedinerka pod uslovom da se odvukneš od nekih svojih prostakih manira.

ONA: Ti si htio da stvorиш od mene bediniku, ali sam se otrgla na vrijeme.

ON: No, da.

ONA: Koliko se da zapaziti, tvoja »uvaženka« prijateljica vrši na tebe takav utjecaj da joj neće biti potrebna bedinerka osim jedne. Tebe...

ON: Bolje je biti njoj bedinerka, nego biti tvoj saputnik i patnik.

ONA: No, da.

ON: Sigurno.

ONA: Ti si uvijek siguran kad se radi o tvojim prijateljicama.

ON: Ja biram društvo naspram sebe. Nisam svaistar kao ti.

ONA: Vječito me vrijedaš. Zaboljelo bi me da nešto držim od tebe.

ON: Ne znam da li držiš do mene, to me ne interesira, ali me se držiš ko pijan plota.

ONA: Varaš se. I besramno lažeš. Ti dobro znaš da ja nisam ovde isvojom voljom.

ON: Nego božjom.

ONA: Ni svojom ni božjom. Promjenimo stan za dva manja i nečeš me više vidjeti. A ja neću konačno susretati tvoje »uvaženke« prijateljice...

ON: Hoćeš da me izbacиш iz vlastitog stana?

ONA: A ti želiš da ja i dijete ostanemo na ulici?

ON: Govorimo tiše. Nećemo valjda igrati dramu za susjede?

(KLAVIR, VARIJACIJE.)

ONA: Fotografirajte mi lijevu stranu lica. Ta-ko sam više fotogenična. A sada smješak. U redu? Evo ozbiljne face. Dobro je? Treba li vam poza sa gestom i grimasmom? Za humoristički intoniranu re-klamu? U redu. Raduje me što ste zadovoljni sa mnom. Kao što vidite imam bogatu garderobu. Svoj posao slvačam ozbiljno. I telefon sam dala instalirati. U našoj profesiji telefon sreduje pol stvari. Po-vjerit će vam. Otkako imam telefon, vi ste prvi koji me je nazvao i ponudio posao. Nakon četiri mje-seca. Počela sam očajavati. Bojala sam se da moj bivši ne sazna da nemam angažman. Život bi mi

pio. Oduzeo bi mi dijete. Sutra da dodem u vaš atelje? Čula sam da ste vrstan fotograf. Tako ste mladi, lijepi...

(ON SVIRA I GLASNO GOVORI.)

ON: Nemojte je fotografirati bez šminke. Da joj se ne vide bore...

ONA: Čuli ste ga. On je nevaspitan. (GLASNIJE.) Zbog tebe sam dobila bore.

ON: Hoćeš li je staviti na konzervu da propagira mesne preradevine? Ili će propagirati naočari za sredovječne dame?

ONA: Ja se koristim samo naočarima za čitanje, gospodine. On je nemilosrdan. Ne, ne plačem. Sutra će doći k Vama u jedanaest.

(KLAVIR.)

ON: Tvoj fotograf zaboravio je kačket. Ma-stan. Prostački...

ONA: Ako već brljaš po mom privatnom životu, ne dopuštam ti da praviš komplikacije u vezi sa mojoj službom. To je moj hleb. To se tiče i mog djeteta.

ON: Tvoja služba se ne da odvojiti od tvoga ljubakanja, a to se ne tiče našeg djeteta.

ONA: Nikada svoje moralno čistunstvo ne primjenjuješ na sebe. Svoje ponašanje i življenje ne želim pravdati, ali nisam sposobna niti licemjerno napadati kao ti.

ON: Ti se stalno pravdaš. Za svaku kreaturu koja te posjećuje, ti nalaziš opravdanja.

ONA: Kad su bolji od tebe.

ON: Da, da, svi su bolji od mene. Sudac će njih procijeniti, draga. Je li možda bolji od mene tvoj knjigovoda Filipić? Koji je doveo svojim malverzacijama na rub propasti veterinarski zavod?

ONA: Jeste.

ON: Sedamnaest godina je stariji od mene. S jeseni ga ukoči iščas i vuče se ko prebijeni mačak. Ili je, možda, bolji od mene Rukunjac? Isluženi boksač koji ostvaruje osobni dohodak podvodeći maloljetnici.

ONA: Policajac jesi, ali ne znaš ti Rukunjca kako je božanstveno izgledao dok je izlazio na ring...

ON: A kako možeš obraniti svog nastranog prijatelja Dujkića? Svatko u gradu zna za njegove protuprirodne veze sa mladićima...

ONA: Panto pomaže siromašne dake i studente. U svojim materijalnim mogućnostima...

ON: Naravski. Dijeli velikodušno postelju sa njima...

ONA: Ja ne vodim bilješke o ženama koje tebe posjećuju, ali se odmah da zapaziti da su guske. Sve odred. Ga-ga-ga.

ON: Ti optužuješ napamet, ali ja imam dokaze.

ONA: Objesi svoje dokaze mačku o rep.

ON: Objesit će ih tebi o vrat. Intimna si sa Čujićem koji ima putera na glavi...

ONA: Mene politika ne interesira...

ON: Što mi možeš, draga, kazati o Lauren-čiću?

ONA: Ne poznajem ga. Tko je taj?

ON: Svećenik u staroj crkvi. Posjećivala si ga dok sam bio na specijalizaciji u Italiji. Koliko znam, ti nisi religiozna.

ONA: Možda i jesam.

ON: To me ne interesira, djevojčuro! Tad si još bila moja zakonita žena.

ONA: Sad više nisam. Bilo, pa prošlo...

ON: Ukaljala si naš brak i još se podsmije-vaš. Rastrgnut će te. Isjeći će te sataricom...

ONA: U donjoj fijoci je. Srebrna satarica iz Venecije. Oduvijek si smisljavši kako će me ubiti. Ne bježim. Sijeci me. No, hajde, počni...

ON: Djevojčuro!

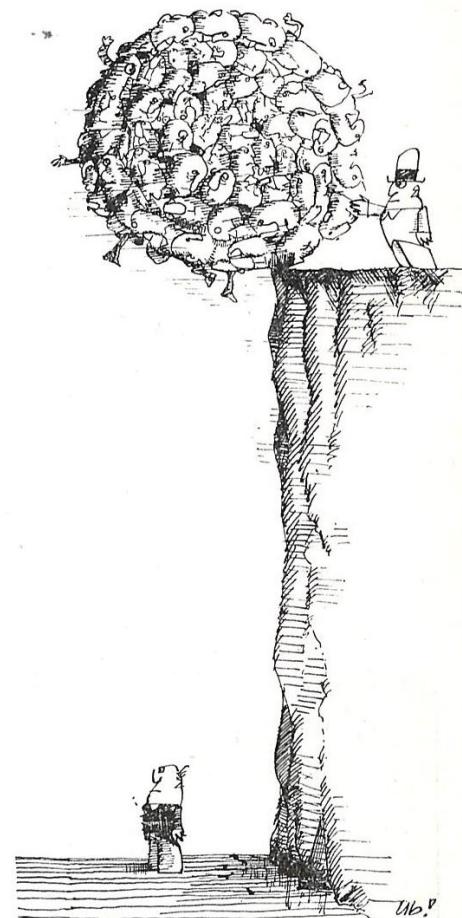
ONA: Slabiči si ti. Pravi čovjek ubija običnom satarom. Misliš li da će me srebrnom impresionirati?

(SMIJE SE DUGO, GLASNO, NEURASTENIČNO.)

(Fragment)

PAVLE KOVAČEVIĆ

do sarkazma i napred

karikatura nedeljka ubovića

jedino nas slepi može provesti kroz mrak.

bio sam srećan celoga života. sada se sve-
mu tome smejam.

potpun mir. ne smeš ni da šapućeš.

mnogi su odustali od puta zbog gužve.

za ovo su izginuli najbolji — prekoreva
dželat žrtvu.

kada se usijane glave ohlade, postanu
mnogo tvrde.

žednoga zalud u vodu bacaš ako ne zna
da pliva.

da li će budućnost poći sa drugim ako
mnogo zakasnimo na sastanak?

savladajmo nauku!